

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm004596

Dane szczegółowe

Właściciel: **a77**
Kraj: **Polska**
Okres historyczny: **I wojna światowa (Polska)**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **cynk**
Materiał rewersu: **cynk**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **PN**
Wytwórca: **PN (-)**
Średnica: **20.0 mm**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●---**
Profil: **((- dwuwarstwowy, wypukło-wklęsły**

Występujące elementy

- korona [zamknięta]
- orzeł

Przeznaczenie

- wojskowy

Ostatnia aktualizacja: **2016-08-26 22:13**

Opis guzika btrm004596

Polski guzik wojskowy wzór 1917 przeznaczone dla Polskiej Siły Zbrojnej (niemieckiej produkcji)
© buttonarium.eu

Awers przedstawia orła w koronie zamkniętej. Rysunek orła: szyja i tułów tworzą całość, pióra w skrzydłach zwarte, ogon składający się z pięciu dużych, pojedynczych piór.

Rewers sygnowany: PN.

Ciekawostka

Guziki tego wzoru były wytwarzane przez bardzo wielu wytwórców: polskich, austriackich oraz niemieckich, stąd różnią się od siebie konstrukcją oraz starannością wykonania. W ówczesnych przepisach była jedynie mowa, że guziki miały być: *metalowe, białe matowe z orłem według wzoru z roku 1830*. Na początku guziki wykonywano zgodnie z obowiązującymi przepisami, ale w późniejszym okresie zaczęto masowo produkować guziki o rysunku orła dalekim od wymaganego, stąd dzisiaj znana jest bardzo duża liczba ich odmian. Można więc spotkać np. guziki z koroną zarówno otwartą, jak i zamkniętą. Guziki te były wytwarzane o średnicach od 14 do 25 mm, z różnych blach: mosiężnych, cynkowych, stalowych oraz aluminiowych, niekiedy guziki te były dodatkowo: złoczone, srebrzone, miedziane, oksydowane, niklowane oraz malowane farbami ochronnymi.

Przeznaczenie i datowanie

Guzik ten był przeznaczony dla żołnierzy Polskiej Siły Zbrojnej (PSZ), czyli Polnische Wehrmacht, która powstała na mocy aktu z dnia 5 listopada 1916 roku o powołaniu regencyjnego Królestwa Polskiego, czyli Regentschaftskönigreich Polen. Polska Siła Zbrojna stanowiła siły zbrojne Królestwa Polskiego, początkowo była podporządkowana armii Cesarstwa Niemieckiego, jednak w dniu 12 października 1918 roku Rada Regencyjna ogłosiła przejęcie zwierzchniej władzy nad wojskiem, po jego zaprzysiężeniu na wierność państwu polskiemu i Radzie Regencyjnej - zaprzysiężenie to nastąpiło już 13 października 1918 r. W dniu 11 listopada 1918 r. Rada Regencyjna przekazała Józefowi Piłsudskiemu część swojej władzy zwierzchniej, w zakresie obejmującym władzę wojskową i naczelne dowództwo wojsk. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości szybko wprowadzono do użytku nowe polskie guziki wojskowe, tzw. wzór 1919.

Źródła

- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#)
- [Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999](#)
- [Wikipedia.pl - Akt 5 listopada](#)
- [Wikipedia.pl - Armia Cesarstwa Niemieckiego](#)
- [Wikipedia.pl - Godło Rzeczypospolitej Polskiej](#)
- [Wikipedia.pl - Józef Piłsudski](#)
- [Wikipedia.pl - Królestwo Polskie \(1917-1918\)](#)
- [Wikipedia.pl - Polska Siła Zbrojna](#)
- [Wikipedia.pl - Polski mundur wojskowy](#)
- [Wikipedia.pl - Polski orzeł wojskowy](#)
- [Wikipedia.pl - Rada Regencyjna](#)

Wytwórca: PN (-)

Paul Nagel z Berlina.

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-17 14:53**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.06.30